

Evaluatie Jaarplan Duurzaamheid Westerkwartier 2023-2024

Activiteitenoverzicht

Augustus 2024

Inleiding

Voor u ligt de evaluatie van het Jaarplan Duurzaamheid Westerkwartier 2023-2024. Het jaarplan duurzaamheid bevat de concrete duurzame acties en resultaten die we in een jaar willen bereiken. Dit plan wordt jaarlijks bijgesteld en geëvalueerd en het resultaat van de evaluatie 2023-2024 hebben wij vervat in deze rapportage.

In dit evaluatiedocument geven wij aan welke acties zijn afgerond en brengen wij deze in verband met de verschillende speerpunten in het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025. Dit is het eerste evaluatiedocument in de huidige meerjarige beleidscyclus.

Per onderdeel is kort beschreven welke activiteit is uitgevoerd en vervolgens welk resultaat of effect is bereikt. Soms wordt ook verwezen naar beleidsindicatoren/meetinstrumenten. Aan alle acties is één van de onderstaande kleuren toegekend:

Deze actie is afgerond, een voldoende resultaat is geboekt.

Deze actie is in gang gezet, maar wacht nog op een resultaat, of kent een ander resultaat dan vooraf verwacht.

Deze actie is (nog) niet van de grond gekomen.

Acties die schuin gedrukt staan, betreffen acties die niet vooraf zijn opgenomen in het Jaarplan Duurzaamheid 2023-2024, maar toch zijn uitgevoerd.

Leeswijzer

Bovenaan ieder gedeelte staan beleidsspeerpunten met nummering uit het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 waarin de verwoorde ambities en bijbehorende onderbouwing zijn terug te vinden. Onder de ambities vindt u vervolgens steeds concrete acties die een directe bijdrage leveren aan een of meerdere van deze ambities.

Evaluatie Jaarplan Duurzaamheid Westerkwartier 2023-2024

Toekomstbestendige woonsituatie		Speerpunten				Indicatoren
1. Wij hebben voorlichting woonesparing op een effectieve manier vormgegeven.						Cijfers projecten/energieloket
Team	Acties	Status	Start	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
D	Continueren Energieloket Westerkwartier		Q2 2023	Q2 2024	Via het Regionaal Energieloket hebben we naast particulieren ook bedrijven geholpen en informatievoorziening verder uitgebreid.	Dit gebeurt in samenwerking met Regionaal Energieloket en het Erfgoed Loket Groningen.
D	Uitvoeren project Junior Energiecoach		Q3 2023	Q1 2024	Afgelopen schooljaar onze jeugdige inwoners aangeboden deel te nemen aan dit project. in totaal hebben 212 kinderen uit acht verschillende groepen deelgenomen. De insteek was anders dan eerdere edities. Deze editie is Junior Klimaatcoach genoemd, omdat naast energie ook aandacht voor het klimaat in brede zin.	
D	Beschikbaar stellen van professionele energieadviseurs voor woningeigenaren		Q2 2023	Q3 2024	Er zijn twee extra professionele energieadviseurs beschikbaar gesteld om inwoners te ondersteunen met woningadvies op maat voor woningverduurzaming. Zij hebben in totaal circa 80 adviesbezoeken afgelegd.	Deskundig advies op maat helpt inwoners om verdergaande maatregelen te treffen, dan alleen kleine maatregelen (bv. tochtstrips). Dit project is de opvolging van het project Energiecoach Westerkwartier
2. Wij hebben energiearmoede in onze gemeente bestreden.						Data TNO Monitor
Team	Acties	Status	Start	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
D	Uitvoeren en coördineren aanpak Energiearmoede		Q2 2022	Q3 2024	Inwoners met energiearmoede hebben hun energieverbruik verlaagd door middel van diverse ondersteuningsmaatregelen. Er zijn 17 woningen voor minima geïsoleerd (Westerkwartier helpt Isoleren), in totaal 848 cadeaukaarte voor energiezuinig witgoed uitgedeeld en de energiebus heeft 49 adressen bezocht. Deze aanpak loopt nog door in 2024 en 2025.	De gemeente heeft een specifieke uitkering ontvangen van €1,4 mln. In de tweede helft van 2023 ontvangen we aanvullend budget. De uitvoering is in samenwerking de partners van het Armoedepact.
D	Deelname Nationaal Isolatieprogramma/ SpUk Lokale Aanpak Isolatie		Q3 2023	Q4 2026	Deze actie is in gang gezet. Er is gewerkt aan een concrete uitwerking van het hulpaanbod in het Westerkwartier in nauwe afstemming met Maatregel 29 van Nij Begun. Deze actie loopt dus nog door de komende jaren.	De lokale aanpak voor het Westerkwartier bestaat uit een aantal verschillende sporen (subsidie, collectieve inkoop). Ook zoeken we de samenwerking met Wold&Waard voor het aanpakken van 'gespikkeld bezit'.
D	Onderzoeken mogelijkheden stimuleren inductie koken		Q1 2024	Q2 2024	Deze actie is afgerond. We hebben samen met de woningcorporatie onderzocht welke mogelijkheden er zijn om inductiekoken te stimuleren. Er is een regeling Koken met Schone Energie uitgewerkt. Deze actie zetten we in de rest van 2024 en 2025 voort als onderdeel van de aanpak Energiearmoede.	Het om woningen voor met name huurders waar we woningen al geschikt zijn gemaakt voor inductie koken. We leggen de koppeling met de aanpak energiearmoede.
VG	Realisatie zonnedak Topsportal Leek		Q2 2023	Q2 2024	Deze actie is gang gezet, waarbij opdracht is verstrekt om de aansluiting geschikt te maken en technische aanpassingen aan het dak te doen. Voor de aansluiting staat de gemeente op een wachtlijst bij netbeheerder Enexis.	Het eerste project voor minima is gerealiseerd met een carport in Zuidhorn. In totaal zijn ca. 21.000 zonnepanelen nodig om alle minima te laten meenutten.
D	Verkenning zonne-energieprojecten voor minima		Q2 2024	Q2 2024	Naast de zonnecarport Zuidhorn en Topsportal Leek lijkt het ook mogelijk om RWZI locaties te benutten voor zonopwek voor minima. Deze actie nemen we mee in het vervolg voor 2024.	Het gaat hierom alternatieve locaties voor projecten om alle postcodegebieden in de gemeente te kunnen bedienen.
D	Aardgasvrij woonwagenkamp Opende		Q2 2022	Q3 2024	De woonwagenbewoners zijn allemaal voorzien van energiezuinig witgoed. Het verduurzamen en verder inrichten van de plekken volgt in 2024 en 2025. Deze actie loopt dus door in 2025.	Er is €10.000 budget, €2.000 per woonwagen. Er wordt de koppeling gezocht met de nieuwbouw van het woonwagenkamp.
3. We hebben in 2030 20% van alle woningen en gebouwen in onze gemeente verduurzaamd door isolatie en woningverbetering.						Klimaatmonitor/prestatieafspraken
Team	Acties	Status	Start	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
D	Uitvoeren en evalueren Fonds Wonen Westerkwartier		Q2 2023	Q2 2024	Inwoners in het Westerkwartier kunnen geld lenen tegen een lage rente om duurzame maatregelen te nemen, in combinatie met langer thuiswonen of het kopen van een starterswoning.	Dit fonds is een voorzetting van de eerdere starterslening en de duurzaamheidslening.
W	Uitvoering prestatieafspraken woningcorporaties		Q1 2022	Q2 2023	Met de aantallen van dit jaar erbij zijn sinds 2020 in totaal 925 woningen verduurzaamd sinds 2020. Daarmee liggen we op koers voor wat betreft de beoogde aantallen in 2030. Het monitoren van de afspraken is een continu proces.	Er is afgesproken om in de periode 2020-2030 jaarlijks tenminste 150 woningen te verbeteren. Een aantal gezamenlijke projecten uit het jaarplan zijn opgenomen in de prestatieafspraken.
AR	Inzetten en evalueren regeling woonesparing maatschappelijk vastgoed		Q4 2022	Q3 2023	Maatschappelijk vastgoedeigenaren zijn gecompenseerd voor de hoge energieprijzen 2022-2023 en gestimuleerd om voor de langere termijn duurzame maatregelen door te voeren. Tien tot vijftien organisaties gaan aan de slag. Bij evaluatie van de regelingen voor maatschappelijk vastgoed is gebleken dat vooral behoefte is om aantrekkelijk geld te lenen. Daarom is besloten om in overleg met het provinciale fonds Het Nieuwe Doen een rentekorting te gaan aanbieden voor maatschappelijke organisaties.	

AR	Uitvoeren ondersteuning verduurzaming dorpshuizen		Q3 2023	Q2 2024	Dorpshuizen zijn planmatig aan de slag gegaan met verduurzaming en hebben hiervoor beschikbare subsidies en kunnen fondsen aangevraagd. Daarbij leggen we de relatie met de actie hierboven (en de mogelijkheid voor dorpshuizen om veel aantrekkelijker te kunnen lenen. Deze actie loopt door.	De ondersteuning wordt gedaan door provincie Groningen, Groninger Dorpen en gemeente Westerkwartier. Deze actie vloeit voort uit het Dorpshuizenbeleid.
AR	Uitvoering ondersteuning onderwijsvastgoed		Q3 2023	Q2 2024	Alle schoolgebouwen zijn begeleid om planmatig aan de slag te gaan met het planmatig verduurzamen van schoolgebouwen. Deze actie loopt door in 2024-2025.	Het verduurzamen van onderwijsvastgoed is onderdeel van het IHP 2024-2027.
EE	Opstellen Uitvoeringsplan Versterking Musea Westerkwartier	Femke	Q3 2023	Q4 2024	Een uitvoeringsplan is opgesteld en uitgevoerd. Voor de belangrijkste musea (Wierdenland, Nienoord, Museumplein Grootegast) zijn acties in gang gezet.	Deze actie vloeit voort uit de beleidsvisie recreatie en toerisme. We leggen de relatie met landelijke subsidieregeling Dumava.
EE	Energietoezicht bedrijven continueren	Roelf	Q2 2023	Q2 2024	Deze actie is uitgevoerd. We hebben afspraken gemaakt over energietoezicht en aanvullende afspraken over het toezicht op label C-verplichting voor kantoorgebouwen in onze gemeente.	De uitvoering van deze werkzaamheden hebben we belegd bij de ODG. Het gaat om bedrijven en organisaties die niet vallen onder de Wet Milieubeheer/ Informatieplicht energiebesparing.
4. Wij hebben een transitievisie warmte opgesteld en hieraan uitvoering gegeven met pilotprojecten.						Monitoring transitievisie warmte
Team	Acties	Status	Start	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
D	Uitwerken toekomstscenario's warmtenet Marum		Q4 2022	Q3 2023	Er heeft verdiepend onderzoek plaatsgevonden eind 2023. Op basis van dit onderzoek is overgegaan op het voorkeurscenario, waarbij het warmtenet in stand blijft en wordt uitgebreid met ca. 800 woningen. Het college heeft besloten om dit voorkeurscenario verder uit te werken tot een concreet plan en beheersentiteit. Deze actie loopt door in de rest van 2024 en 2025.	Sinds 2011 ligt in het centrum van Marum een warmtenet op lokale biomassa. De afspraken voor de huidige exploitatie lopen in 2027 af.
D	Uitvoering Proeftuin Aardgasvrije Wijken MOL-dorpen		Q2 2022	Q4 2030	Er is een meerjarig proces doorlopen waarbij de dorpen Midwolde, Oostwold en Lettelbert (uiteindelijk) aardgasvrij zijn en woningen voorzien zijn van individuele, elektrische warmtepompen (tenminste de helft) of hybride warmtepompen. Inmiddels zijn 323 van de 462 huishoudens aangehaakt bij het project. Ruim 230 hebben een energieadvies hebben waarvan bijna 200 huishoudens al energiebesparende maatregelen hebben uitgevoerd.	Dit project is een van de 61 proeftuinen binnen het Programma Aardgasvrije Wijken. In totaal is 4,6 miljoen beschikbaar voor de MOL-dorpen.
D	Doorontwikkeling Warmtetransitiecentrum Groningen (WTCG)		Q2 2022	Q4 2023	Samen met de andere Groninger gemeenten zijn er afspraken gemaakt voor de continuering van het WTCG tot juni 2025. Voor de periode daarna worden het komende jaar nieuwe afspraken gemaakt.	Het Warmtetransitiecentrum Groningen (WTCG) is opgericht om de Groninger gemeenten te ondersteunen in de warmtetransitie.
D	Onderzoek bronnet Leek en Nietap		Q1 2023	Q2 2024	Er is een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid voor een bronnet in de dorpen Leek en Nietap (gem Noordenveld) in combinatie met de drinkwaterwinning bij Nietap. Verdere verkenning in het komende jaar moet uitwijzen of een bronnet haalbaar, betaalbaar uitvoerbaar is in Leek en Nietap. Vervolgonderzoek nemen we op in het jaarplan voor komend jaar.	Deze actie vloeit voort uit Transitievisie Warmte en het afstudeeronderzoek naar de potenties voor Leek en Tolbert voor een warmtenet/aquathermie. Het onderzoek wordt gezamenlijk met de gemeente Noordenveld uitgevoerd.
D	Vervolgonderzoek Zuidhorn		Q2 2023	Q2 2024	In breder verband wordt er gekeken naar grote collectieve oplossingen in onze gemeente (denk hierbij aan bronnet Leek/Nietap en het warmtenet in Marum). Hierin wordt gekeken wat de daadwerkelijk haalbaar- en betaalbaarheid van deze systemen voor deze dorpen zijn.	Dit is een verdieping op het aquathermieonderzoek met meerdere dorpen naar warmte uit het van Starkenborghkanaal. Zo'n soort warmtebron wordt voorlopig alleen voor (een deel van) de kern Zuidhorn als haalbaar wordt beschouwd. Uitkomsten van deze actie nemen we mee in de evaluatie van de Transitievisie Warmte.
D	Uitvoeren verkenning wet- en regelgeving warmtenetten		Q3 2023	Q2 2024	Deze actie is gestart. Nieuwe regelgeving (WgiW en WcW) is nog maar kort gelegen bekend geworden. Hebben we nog niet de effecten van de nieuwe wet- en regelgeving kunnen verkennen. Deze actie loopt dus door.	We leggen de relatie met de nieuwe Warmtewet. Hierin staat dat lokale warmtenetten voor minimaal 51% in publieke handen zijn. Voor deze verkenning zoeken we ook samenwerking met de provincie Groningen en andere gemeenten.
D	Faciliteren bewonerscollectief Aduard		Q2 2023	Q2 2024	Er is in samenwerking met Buurkracht een enquête geweest in Aduard onder de inwoners naar wat zij in de woning aan verduurzaming hebben gedaan en de interesse in een bewonersinitiatief. Uit de enquête is een groep van in totaal 11 inwoners gekomen die de komende tijd aan de slag gaan met het opzetten van een buurtactie.	Dit initiatief is ontstaan naar aanleiding van het onderzoek naar warmte uit het van Starkenborghkanaal. In Aduard is interesse gebleken om een collectief met het dorp te verkennen.
D	Faciliteren pilot Garnwerd		Q1 2023	Q2 2024	Het initiatief in Garnwerd (Garnwerd van het aardgas af) is ondersteund met een onderzoek naar de mogelijkheden voor een bronnet met warmte uit het Reitdiep. In 2024-2025 gaat het dorp aan de slag met een mogelijk vervolg. Het dorp heeft subsidie ontvangen van de provincie Groningen om collectief aan de slag te gaan met verbeteren van woningen.	Deze pilot is onderdeel van de uitvoering van de Visie Middag-Humsterland en het programmaplan Middag-Humsterland (koppeling met NPG-gelden) en wordt vormgegeven met ondersteuning vanuit het Programma Energieparticipatie (PEP) van de NMF Groningen en GREK.
5. Duurzame mobiliteit hebben we actief gestimuleerd en bijbehorende laadfaciliteiten gestimuleerd.						Data Green Deal
Team	Acties	Status	Start	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting

V	Pilot snelladen		Q2 2022	Q1 2024	Op een aantal strategische locaties in onze gemeente (supermarkten, P+R-locaties en een hub-locatie) zijn kansen voor snellaadpalen onderzocht en is op tenminste een plek een snellader geplaatst. We gaan onderzoeken wat precies de behoefte is voor snelladers de komende jaren en wat vestigingsfactoren kunnen zijn voor toekomstige, nieuwe locaties.	Snellaadpalen voorzien in een klein deel van de totale laadbehoefte in onze gemeente. Het overige deel kan met de reguliere laadsnelheid worden bediend.
V	Actualiseren plankaart laadpalen (1000 laadpalenplan)		Q4 2023	Q2 2024	De bestaande plankaart uit 2018 voor elektrische laadpalen is geactualiseerd aan de hand van de nieuwe gemeentelijk prognoses voor elektrisch rijden en de nieuwe consessie voor het plaatsen van laadpalen.	Deze actie is een uitwerking van de gemeentelijke laadvisie. Verzamelde informatie wordt voorgelegd en geverifieerd bij bewoners.
D	Uitvoeren pilot deelauto's dorpen		Q4 2023	Q3 2024	Deze actie is in gang gezet. Met een enquête is onderzocht welke dorpen en plekken er animo is om een proef te starten met deelmobiliteit. In 2024-2025 worden er pilots met de dorpen opgestart. Deze actie loopt dus door.	De gemeente draagt bij de kosten om deelauto gedurende 6 maanden op proef te hebben. Bij voldoende belangstelling kan de locatie worden omgezet naar een vaste standplaats voor een deelauto.
V	Deelname beleidsproject MOBISITIE		Q4 2023	Q4 2024	Er is samen met gemeente Westerkwartier onderzoek gedaan naar een beleidskeuzeinstrument (BKSS) opgezet voor het thema duurzame mobiliteit, waar in de thema's communicatie, gedrag en participatieve innovatie wordt meegenomen. Dit onderzoek loopt nog door gedurende 2024.	Dit project wordt geïnitieerd door de Hanzehogeschool. Meerdere noordelijke gemeenten, provincies en het OV-bureau zijn betrokken.
V	Verkennen mogelijkheden semi-publiek laden		Q3 2023	Q1 2024	De mogelijkheden zijn bekend om semi-publieke laadplekken in te gaan zetten om te komen tot een toekomstig, dekkend laadnetwerk.	Het gaat hier om plaatsingsmogelijkheden op niet-publieke terreinen, bijvoorbeeld bij bedrijven, waar bezoekers/particulieren ook mogen laden.
V	Start realisatie doorfietsroute Leek-Groningen en Zuidhorn-Leek		Q1 2021	Q4 2024	Er is gekozen voor twee optimale routes die het gebruik van de (e-)fiets door inwoners maximaal stimuleren. Realisatie van de doorfietsroute Leek-Groningen is gestart.	Dit project wordt gerealiseerd samen met de provincie Groningen en Groningen Bereikbaar.
6. In 2030 is de CO2-uitstoot van gemeentelijk vastgoed met 50% gereduceerd (t.o.v. 2015) en beschikken we over een fossielvrij wagenpark.						Monitoring gebouwen
Team	Acties	Status	Start	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
VG	Uitvoering Programma Huisvesting gem. organisatie		Q1 2022	Q2 2024	De mogelijkheden zijn bekend voor een duurzame, toekomstige huisvesting van de gemeentelijke organisatie. Voor locatie Novatec Leeksterveld wordt de nieuwbouwplannen gebouwd. Voor een nieuw centraal gemeentehuis gaat aanvullend onderzoek plaatsvinden.	Dit is een centraal onderdeel van het Collegeuitvoeringsprogramma 2023-2026.
D	Verkennen en benutten koppelkansen De Leegens en zwembad de Woldzoom		Q1 2022	Q4 2023	Deze actie is in gang gezet. Een verkenning heeft plaatsgevonden in 2023. De verdere uitwerking van de plannen loopt nog door in het gehele jaar 2024.	
D	Verkennen en benutten koppelkansen zwembad Eekeburen		Q2 2023	Q2 2024	Het zwembad Eekeburen in Oldekerk heeft met hulp van de gemeente een plan voor duurzame verwarming uitgewerkt. De komende periode gaat er uitvoering aan worden gegeven, waarbij ingezet wordt op hybride renovatie.	
BD	Aanschaf en verduurzamen wagenpark		continu	continu	Bij vervanging is standaard gekozen voor duurzame, fossielvrije alternatieven. Vanwege de aanschaf van een nieuwe vrachtwagen zijn er afgelopen jaar geen duurzame vervangingen gedaan.	
VG	Uitvoeren plan verduurzamen Zwemkasteel		Q2 2022	Q4 2024	Er is een uitgebreid proces doorlopen om het Zwemkasteel aardgasvrij te maken binnen nu en twee jaar. Het zwembad is nu 'aardgasvrij ready'. Acties lopen door om het zwembad volledig aardgasvrij te maken.	Het Zwemkasteel is een van de grootste aardgasverbruikers in het Westerkwartier.
VG	Opstellen en uitvoeren verduurzamingsplannen 16 vastgoedobjecten		Q2 2022	Q3 2023	De plannen in totaal 16 objecten zijn volledig afgerond. In totaal besparen we jaarlijks hiermee 200 ton CO2.	
VG	Uitvoeren energiemonitoring		continu	continu	We hebben energieverbruik in onze gebouwen gemonitord en de besparingseffecten van maatregelen inzichtelijk gemaakt.	
VG	Verduurzamen bij vervangingsonderhoud		continu	continu	Bij noodzakelijke vervangingen van installaties of gebouwonderdelen hebben we standaard duurzame alternatieven onderzocht en indien haalbaar toegepast.	
EE	Ontwikkelen gebiedsvisie landgoed Nienoord		Q3 2022	Q3 2023	Een gebiedsvisie is vastgesteld met daarin de waarden van landgoed Nienoord, ruimtelijke beleid en de eventuele veranderruimte voor toekomstige, duurzame ontwikkelingen.	We leggen de koppeling met het gebiedskompassysteem van onze Omgevingsvisie.

Klimaatvriendelijke leefomgeving			Speerpunten				Indicatoren
7. Wij hebben samen met de waterketenpartners uitvoering gegeven aan het Watertakenplan 2020-2024.							Monitoring Watertakenplan
Team	Acties	Status	Start	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting	
WA	Uitvoeren Watertakenplan 2020-2024/ Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie		Q4 2021	Q4 2021	Bij de watertaken en overige werkzaamheden in de openbare ruimte van de gemeente Westerkwartier is rekening gehouden met de gevolgen van klimaatverandering.		
WA	Uitvoeren Operatie Steenbreek		Q1 2023	Q2 2024	Een publiekscampagne/actie is ingezet in Grootegast om onnodige verharding in onze dorpen en tuinen tegen te gaan.	We zetten deze actie op in samenwerking met stichting Operatie Steenbreek.	
WA	Stimuleren afkoppeling particulieren		continu	continu	Er is subsidie verstrekt aan inwoners die in bestaande situaties regenwater hebben losgekoppeld van het gemengd rioolstelsel.	Het bedrag is 400 euro per inwoner. Dit geldt niet voor nieuwbouwwoningen.	
WA	Subsidie groene daken		Q2 2023	Q2 2025	Inwoners hebben subsidie gekregen per vierkante meter geïnstalleerd groen dak.		

WA	Uitvoeren regentonactie		continu	continu	We hebben gebruik van de regenton gestimuleerd voor het opvangen en hergebruiken van water en voor ontlasting van het riool.	
8. In 2030 wekken we 0,35 TWh per jaar elektriciteit op, zoveel mogelijk in lokaal eigendom.						Monitoring RES
Team	Acties	Status	Wanneer	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
D	Uitvoeren en evalueren versnellingsaanpak zon-op-dak		Q2 2023	Q3 2024	Vanwege de huidige transportschaarste op het elektriciteitsnet, die sinds eind 2022 van kracht is, hebben we in het jaar 2023-2024 vooral voorrang gegeven aan kleinere projecten die we nog wel kunnen aansluiten (landgoed Nienoord, energielokaal Grootegast, VvE-projecten, projecten energiecoöperaties). Deze werkwijze zetten we voort in 2024-2025.	Samen met provincie Groningen/RES Groningen. Onderdeel van deze aanpak is ook financieel instrumentarium in de vorm van een subsidie.
D	Uitvoeren en evalueren subsidieregeling collectieve energie-initiatieven		Q2 2020	Q2 2025	Inwonersgroepen hebben gebruik gemaakt van een subsidie in de opstart van hun cooperatieve energieprojecten. De huidige regeling is geëvalueerd samen met de energiecoöperaties bijgesteld.	Er is jaarlijks een budget van €20.000, waarvan maximaal €5.000 per plan.
B	Zonneweide Lutjegastmolenpolder faciliteren		Q3 2023	Q2 2024	Er is gestart met de voorbereiding van dit project. Een maatschappelijke tender en maatwerkmethode is doorlopen, waarbij de zonneweide voor tenminste 50% in mede-eigenaarschap is van de omgeving.	De provincie is eigenaar van de gronden en ontwikkelt dit project.
B	Zonneweide voormalige stortlocatie Oostwold faciliteren		Q2 2023	Q4 2024	De bouw is afgerond voor het realiseren van een cooperatieve zonneweide van 2,3 MWp op de voormalige stortlocatie.	
B	Zonnewal Oostwold faciliteren		Q1 2019	Q2 2024	Het dorp Oostwold is ondersteund in de ruimtelijke procedure voor het realiseren van een zonnewal. In september 2024 wordt het bestemmingsplan voorgelegd en in het vierde kwartaal 2024 start de bouw van de Zonnewal.	
EE	Zonneweide Noorderhorn faciliteren		Q2 2023	Q2 2024	De maatwerkmethode is doorlopen, 3 bewonersavonden zijn georganiseerd en twee werkgroepen zijn ingesteld, waarbij de zonneweide afspraken zijn gemaakt over de financiële participatie van de omgeving.	
B	Zonneweide Grootegast faciliteren		Q2 2022	Q2 2023	Er zijn gesprekken gevoerd, maar er is nog geen maatwerkmethode is doorlopen, waarbij de zonneweide voor tenminste 50% in mede-eigenaarschap is van de omgeving.	
B	Zonneweide Niekirk-Oldekerk-Faan faciliteren		Q1 2022	Q1 2023	Er is besloten om niet ruimtelijk mee te werken aan dit zonnepark, omdat de ontwikkelaar/initiatiefnemer onvoldoende mogelijkheden wilde bieden voor participatie met het dorp.	
B	Faciliteren en beoordelingen nieuwe initiatieven		continu	continu	Met initiatiefnemers is gesproken over hun initiatieven.	
9. De gemeente Westerkwartier is een proeftuin in het Noorden als gaat om energie- en klimaatinnovaties.						Projectevaluaties
Team	Acties	Status	Wanneer	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
EE	Faciliteren pilot energiehandelsplatform dorp Grootegast		Q2 2023	Q4 2023	Er is een proef ondersteund waarbij 13 ondernemers in het dorp Grootegast zonnedaken realiseren en onderling duurzame stroom verhandelen.	
B	Uitvoeren project Buffer+		Q2 2023	Q2 2025	Onderzoek is gedaan naar de kansen voor het toepassen van natte teelten in gebieden waar veenoxidatie wordt voorkomen (want vrijgekomen CO2).	Dit komt project tot stand met in totaal 21 verschillende gemeenten, organisaties en kennisinstellingen.
I	Faciliteren Project NL-ECO		Q2 2023	Q2 2024	Er is meerjarig onderzoek gedaan naar energie-efficiënte informatietechnologie. Het onderzoek loopt komend jaar nog door.	Gemeente Westerkwartier participeert als enige gemeente in een landelijk consortium van kennisinstellingen.
10. Bij de herinrichting van gebieden en transformatie van gebieden hebben we standaard klimaatvriendelijke ontwerpprincipes toegepast.						Ruimtelijke plannen/onderzoeken
Team	Acties	Status	Wanneer	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
B	Opstellen uitnodigingsbeleid energielandgoederen		Q2 2023	Q1 2024	Deze actie is afgerond. Er ligt een uitnodigingsdocument dat is opgesteld met twaalf verschillende beleidsdisciplines en afgestemd met de provincie Groningen. Dit document gaat concreet worden ingezet komend jaar voor een pilot. criteria en mogelijkheden zijn bekend voor lokale initiatiefnemers voor nieuwe landgoederen met energieopwek, bosaanplant en andere, nieuwe functies in het houtsingelslandschap.	Deze mogelijkheid is aangewezen in de omgevingsvisie Westerkwartier/ Visie Hernieuwbare Elektriciteit gemeente Westerkwartier. De gemeente stelt de kaders/eisen op in overleg met de initiatiefnemers.
D	Omgevingstraject NAM-Grijskerk		Q2 2022	continu	In het omgevingstraject zijn kansen bekend om een bijdrage te leveren aan de klimaatdoelstellingen van de Westerkwartier.	In dit traject spreken gemeente Westerkwartier, Noordenveld en Ministerie van EZK, NAM en omwonenden met elkaar over de gasopslagen Norg en Grijskerk.
B	Opstellen nieuwe Houtsingel hoofdstructuur (HSHS)		Q2 2022	Q4 2023	Er is een hoofdstructuur vastgesteld voor versterking, behoud en onderhoud van houtsingels die CO2 vastleggen als input voor ruimtelijk beleid.	We leggen de relatie met het programma Bos & Hout van de Provincie Groningen.
G	Start opstellen 65000-bomenplan		Q3 2023	Q2 2024	Deze actie is afgerond. We hebben een inventarisatie gemaakt van alle lopende plannen. In totaal zijn afgelopen anderhalf jaar 23.500 bomen geplant. Dit is allemaal jong plantgoed dat veel extra CO2 vastlegt.	Deze actie is afkomstig uit het Collegeuitvoeringsprogramma. We leggen de relatie met overig beleid (HSHS en het programma Bos & Hout van de Provincie Groningen).
EE	Gebiedsverkenning Matsloot/A7-gebied		Q1 2022	Q3 2023	Met meerdere overheden is gewerkt aan gedeelde, duurzame gebiedsvisie voor het Matsloot/A7-gebied.	Dit project wordt geïnitieerd door provincie Groningen in samenwerking met gemeente Groningen, gemeente Noordenveld en gemeente Westerkwartier.

B	Uitvoering Gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier		Q1 2018	Q4 2022	De plannen zijn uitgevoerd om water te bufferen, te bergen en de lokale ecologische structuur en biodiversiteit te versterken in het gebied.	De gemeente is participant/gebiedsadviseur. De project is opgezet vanuit het waterschap en de agrarische natuurvereniging.
B	Opstellen en uitvoeren plan van aanpak onderzoek gebiedstransformatie Zuidelijk Westerkwartier		Q2 2023	Q2 2024	Er is een plan van aanpak gebiedstransformatie geformuleerd voor het heide- en veenontginningengebied waarbij energieopwekking wordt gecombineerd met diverse andere functies.	Deze opgave komt voort uit de visie hernieuwbare elektriciteit gemeente Westerkwartier. We leggen de relatie met Groeningen, koppelkansen Recreatie & Toerisme.

Circulaire economie						Indicatoren
11. We hebben een excellente afvalinzameling - en verwerking in onze gemeente.						indicatoren afvalbeleid
Team	Acties	Status	Wanneer	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
D	Duurzame meerjarenaanpak zwerfval		Q1 2019	Q4 2023	De huidige aanpak zwerfval is uitgevoerd om effectief zwerfval te kunnen verminderen in het Westerkwartier.	Overige, nieuwe plannen krijgen in het jaar 2024 en later zijn afhankelijk van de zwerfafvalvergoeding die we gaan ontvangen.
D	Afspraken maken over recycling zon-pv		Q3 2022	Q4 2023	Er zijn afspraken gemaakt over de inname en recycling van zonnepanelen in de milieustraat.	
D	Opstellen grondstoffenplan		Q3 2022	Q4 2023	Deze actie is gang gezet en loopt door in geheel 2024. Daarbij wordt nieuw meerjarig beleid is vastgelegd voor de omgang met verschillende grondstoffenstromen.	De relatie wordt gelegd met aanbevelingen van de rekenkamercommissie.
D	Start onderzoek Toekomst van de Milieustraat		Q2 2022	Q4 2023	Deze actie is afgerond. De uitkomst van het onderzoek is dat de huidige milieustraat niet voldoet aan de eisen van deze tijd en niet aansluit bij de circulaire ambities van de gemeente. De komende tijd zal het plan om een nieuw grondstoffencentrum te realiseren verder worden uitgewerkt.	De relatie wordt gelegd met kansen voor het combineren van een werkleerbedrijf, een ambachtencentrum, Novatec en de Kringloopwinkel.
D	Opleiden en inzetten afvalcoaches		Q2 2023	Q2 2024	Enkele afvalcoaches hebben inwoners geholpen met afvalscheiding en zich ingezet overige vormen van educatie.	Voorlichting en educatie helpt om de kwaliteit van brongescheiden stromen te verbeteren.
12. We hebben lokale economiebeleid ontwikkeld met aandacht voor circulaire verdienmodellen voor ondernemers.						ntb
Team	Acties	Status	Wanneer	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
EE	Pilot verduurzamen bedrijventerrein		Q2 2022	Q2 2024	Wij hebben een bedrijventerrein in onze gemeente ondersteund in een gezamenlijke aanpak omhet bedrijventerrein te verduurzamen.	We leggen de relatie met het provinciale project verduurzamen bedrijventerreinen en de provinciale middelen die hiervoor in 2024 beschikbaar komen.
EE	Opstellen bedrijventerreinenvisie Westerkwartier		Q4 2023	Q4 2024	Er is nieuwe bedrijventerreinenvisie opgesteld met aandacht voor versterking en verduurzaming van onze bedrijventerreinen.	
EE	Kaveluitgifte nieuwe kavels Leeksterveld		Q2 2023	Q4 2023	Bij de uitgifte en gunning van nieuwe kavels zijn aanvullende duurzame criteria gesteld onder andere ten aanzien van opwek en verbruik van energie, CO2-uitstoot en biobased bouwmaterialen.	
EE	Uitvoeren verkenning circulair park Leek		Q2 2023	Q2 2024	We hebben een eerste onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een nieuw bedrijvenpark gericht op innovatieve circulariteit.	Deze actie vloeit voort uit het Collegeuitvoeringsprogramma 2023-2026.
13. We hebben kortere voedselketens en kringlooplandbouw actief gestimuleerd.						ntb
Team	Acties	Status	Wanneer	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
B	Uitvoeren en evalueren Programma Westerkwartier Natuurinclusief		Q3 2021	Q2 2024	Er is een Westerkwartierbreed programma en agenda gevormd in samenwerking met Provincie, LTO Westerkwartier, Collectief West, Staatsbosbeheer en Groninger Landschap. Na drie jaar is het programma afgerond en slotdocument opgeleverd met de belangrijkste conclusies en leerpunten. Inzichten worden meegenomen in de Transitie Landelijk Gebied (TLG) van de provincie Groningen.	Deze actie wordt gefinancierd vanuit middelen van het Interbestuurlijk Programma, onderdeel Vitaal Platteland.
14. We hebben invulling gegeven een aan duurzaam en circulair inkoop- en aanbestedingsbeleid.						Evaluaties inkoopbeleid
Team	Acties	Status	Wanneer	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting

Proces algemeen						Indicatoren
15. We hebben een participatie en communicatie op een effectieve manier helpen vormgeven						Evaluaties
Team	Acties	Status	Wanneer	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
C	Uitvoeren communicatieplan duurzaamheid/strategische positionering		Q2 2023	Q2 2022	Een geactualiseerd plan is gereed met een jaarplanning hoe de gemeente over het thema duurzaamheid communiceert.	Onderdeel van dit plan de publiekscampagne Doen Wat Kan, die we inzetten voor diverse onderwerpen.
D	Regiotafel energiecooperaties		continu	continu	De gemeente heeft deelgenomen aan het overleg met de energiecooperaties en expertise helpen organiseren voor ondersteuning van diverse cooperatieve projecten.	
C	Communiceren over initiatieven		continu	continu	De gemeente heeft aandacht actief aandacht gevraagd voor voorbeelden duurzame initiatieven van inwoners en bedrijven.	Koppeling met het communicatieplan Duurzaam Westerkwartier.

D	Afstemmingsplatform Energie & Klimaat		Q2 2022	Q1 2023	Het afgelopen jaar hebben er 2 overleggen in dit verband plaatsgevonden. Hieruit is gebleken dat verdere inrichting van het platform nog wel noodzakelijk is voor een goede samenwerking/afstemming. Hier wordt de komende tijd verder invulling aan gegeven.	Om werkzaamheden te combineren en ontwikkelingen te monitoren werken we met in een samenstelling met netbeheerder, woningcorporatie en waterbedrijf.
AR	Opzetten Onderwijspilot Global Goals		Q4 2023	Q2 2027	Deze actie is voorbereid en gaat pas tweede helft 2024 van start. Er wordt een speciaal onderwijsprogramma ontwikkeld en geïmplementeerd om de Global Goals uit te dragen op basisscholen in onze gemeente.	Dit project doen we samen met Quadraten, Opon, gemeente Noordenveld en de VNG. De EU heeft een onderwijssubsidie ter beschikking gesteld voor vier jaar.
D	Inwonercommunicatie netverzwaring Westerkwartier		Q4 2022	Q2 2024	Er is in beeld gebracht welke mogelijkheden er zijn om meer bekendheid te geven aan de opgave voor de bouw van nieuwe (compact)stations tussen nu en 2030. Hierover wordt gesproken met netbeheerder om acties in 2024 verder op touw te zetten. Deze actie is nog niet afgerond.	Samen met de netbeheerder zijn afspraken gemaakt over communicatie en bewustwording omtrent over de bouw van nieuwe stations.
C	Vernieuwen en verbeteren inhoud gemeente website		continu	continu	Praktische informatie is toegankelijke manier gepresenteerd via de website van de gemeente.	
16. Wij monitoren de resultaten voor het grondgebied uit dit duurzaamheidsbeleid.						Klimaatmonitor
Team	Acties	Status	Wanneer	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
D	Onderzoeken monitoring speerpunten in het beleid		Q2 2022	Q4 2023	Voor meerdere speerpunten is onderzoek uitgevoerd naar verfijning van monitoringgegevens.	Samen met werkgroepen regionale energiestrategie (RES)
D	Opstellen Tussentijdse Rapportage Duurzaamheidsbeleid 2020-2025		Q2 2023	Q2 2024	Deze actie is afgerond. In het mei 2024 is een tussenrapportage gedeeld met de betreffende belanghebbenden.	We leggen de relatie met het rekenkameronderzoek in 2023 naar energie- en klimaatbeleid.
17. Wij stimuleren kennisontwikkeling op het gebied van duurzaamheid en betrekken medewerkers bij duurzame acties.						
Team	Acties	Status	Wanneer	Gereed	Geboekt resultaat	Toelichting
D	Deelname Regionale Energiestrategie Groningen		Q1 2019	continu	Kennis met andere gemeenten is gedeeld als het gaat om duurzame opwek, participatie, ruimte en verzwaring van de netten en (grootschalige) energieopslag.	De volgende mijlpaal is het opleveren van Voortgangsdokument RES 3.0 in 2025.
B	Kennisessies/overleg over netverzwaring		Q2 2023	Q3 2023	Verschillende teams zijn bekend met de lokale opgave voor de netverzwaring tot 2030 en wat dit betekent voor hun eigen werkzaamheden en de samenwerking met de netbeheerder.	
D	Deelname overleg pMIEK (provinciaal Meerjarenprogramma Energie en Klimaat)		Q2 2023	Q2 2025	Er is een pMIEK voor Groningen opgesteld met daarin van prioritaire infrastructuurprojecten in samenhang met ruimtelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in het energiesysteem (o.a. industrie, mobiliteit, woningbouw, opwek).	De pMIEK is een samenwerking tussen de provincie, de gemeenten en netbeheerders in Groningen.
I	Deelname Platforms P10		Q2 2021	Q2 2022	Kennis is uitgewisseld met andere plattelandsgemeenten over gemeentelijke transitieopgaven.	